

Oddíl E – učební osnovy
XIV.1.B

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova vychází z hudebního oboru, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP G.

Vzdělávací cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjejí s pomocí dalších vědních oborů (výtvarné výchovy, literatury, dějepisu).

Předmět podněcuje a rozvíjí přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Směřuje k tomu, aby studenti kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění, tvořivost a originalitu.

Ve všech ročnících je při různých činnostech realizováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	1	X
sexta	0,5	X
septima	(2)	X
oktáva	(2)	X

Organizace výuky

Hodiny hudební výchovy se vyučují ve specializované učebně hudební výchovy, která disponuje příslušnou audiovizuální technikou, pianinem, flétnami, kytarami a Orffovými nástroji.

Povinná hudební výchova se vyučuje do sexty. Znalosti a dovednosti tohoto předmětu jsou shrnuty a předvedeny na estetickém kurzu, který je povinnou součástí výuky v sextě.

Při výuce je třída rozdělena na dvě skupiny, které se pravidelně střídají.

Na povinné hodiny hudební výchovy navazují volitelné hodiny v septimě a oktávě, kde je poskytnut prostor k probírání nadstandardní látky, prohloubení a rozšíření doposud studovaného učiva a přípravě na maturitní zkoušku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka probíhá v kombinaci receptivních aktivit a tvořivých činností. Směřuje k utváření individuálního hudebního vkusu studenta s ohledem na kulturní

tradice. Výuka klade důraz na rozvoj komunikace s využitím specifických možností hudebního jazyka. Nedílnou součástí výchovných strategií, které se realizují v rámci předmětu hudební výchovy, jsou i návštěvy výstav, generálních zkoušek, koncertů či exkurzí s hudební tematikou.

Kompetence k učení

dbáme na osvojení odborné terminologie, kterou studenti uplatňují nejen při výuce, ale i v projektovém vyučování, v maturitních pracích, v referátech a odborných interpretacích

vedeme studenty k využívání různých zdrojů informací (z internetu, rozhlasu, televize, MC, CD, DVD...)

formujeme estetické vnímání a názory studentů

využíváme poznatků z dějepisu, literatury, výtvarného umění a hledáme vztahy mezi těmito vědními obory a hudební výchovou

zapojujeme studenty do soutěží nebo veřejných prezentací

Kompetence k řešení problémů

podněcujeme studenty zadáváním úkolů k přemýšlení, rozvíjení kreativity, fantazie a originality

nabízíme studentům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů a estetických soudů

vedeme studenty k zodpovědnosti za průběh práce i konečný výsledek při týmové a individuální práci

Kompetence komunikativní

klademe důraz na rozvoj komunikace s využitím specifických možností hudebního jazyka

vedeme k aktivnímu pěstování hudby formou skupinových aktivit nebo sólového projevu

učíme studenty pravidlům komunikace s jednotlivci, ve skupině, s vyučujícím a ostatními dospělými osobami

vedeme studenty k užívání nonverbální komunikace (hudební dramaturgie, gestikulací, mimikou, pohybem)

Kompetence sociální a personální

při společných diskusích a estetických soudech klademe důraz na respektování názoru druhých a schopnost přijímat cizí názor

učíme studenty přijmout určitou roli ve skupině jak při běžné výuce, tak při simulaci konkrétní situace

rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých

Kompetence občanské

podněcujeme a rozvíjíme potřebu studenta setkávat se s hudbou jako s přirozenou součástí života

prosazujeme a ukotvujeme tradiční hodnoty evropských kulturních tradic pomáháme zasazovat aktuální kulturní trendy do širších historických,

filozofických a společenských souvislostí

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební epochy melodicko-harmonický sloh klasicismus romantismus	<i>student se seznámí se základními díly hudebních epoch zařadí dílo do slohového období, určí skladatele analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních znaků zařazuje dílo do slohového období, určí skladatele</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (komunikace, řešení problematických úloh, spolupráce studentů) Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (porovnání hudebních proudů jednotlivých zemí) Využití učiva dějepisu a výtvarné výchovy
Hudební formy opera fuga sonáta a sonátová forma symfonie symfonická báseň	<i>student rozpoznává hudební formu díla a přistupuje k němu jako k logicky utvářenému celku vyděljuje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby dle individuálních možností vokálně nebo instrumentálně interpretuje drobné formy</i>	
Historické hudební nástroje renesanční nástroje barokní nástroje moderní nástroje	<i>student rozpozná historické hudební nástroje podle stavby i zvuku dovede konkrétní nástroje zařadit do historického období</i>	
Hra na hudební nástroje artificiální hudba nonartificiální hudba	<i>student rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje chápe rozdíly evropské a etnické hudby dle svých schopností interpretuje hudbu rozdílných kultur přiměřeně ke svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ</i>	

Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry	<i>student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby, dramatického děje nebo citové emoce rozpozná některé z tanců různých stylových období a umí je pohybově vyjádřit</i>	
Vokální činnosti	<i>student uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě své hlasové schopnosti a dovednosti vhodně využívá při sólovém zpěvu i při vokálně-instrumentálních aktivitách</i>	

S E X T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební epochy expresionismus impresionismus moderní hudba 20. století	<i>student porovná vývoj hudebního umění s jinými obory zhodnotí rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách rolišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla objektivně i subjektivně vnímá a posuzuje hudbu, vytváří o ní estetické soudy, je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout rozpozná a kriticky zhodnotí výrazové prostředky v hudbě, které nesou znaky netolerance, rasismu či xenofobie popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti a poukáže na příklady jejího zneužívání</i>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (komunikace, spolupráce studentů) Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (vnímání a respektování hodnot světového a evropského kulturního dědictví) Využití učiva dějepisu a výtvarné výchovy
Kompoziční techniky dodekafonie atonalita aleatorika punktualismus seriální hudba	<i>student rozpozná na základě charakteristických rysů rozdíly kompozičních technik vytváří vlastní soudy o technikách a přiměřeně svým schopnostem je uplatňuje při vlastních interpretacích vysvětlí znakový systém skladeb, rozpozná tradiční znaky od novátorských</i>	

Poslech	<p><i>student odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích (hudba v reklamě, scénická hudba)</i></p> <p><i>uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních znaků</i></p> <p><i>popíše a na vybraných hudebních dílech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace</i></p> <p><i>vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta</i></p>	
Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry, etudy	<p><i>student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby, hudebního obrazu, dramatického děje nebo citové emoce</i></p>	
Hudební koláž	<p><i>student na základě svých dovedností a schopností vytvoří drobné hudební dílo pomocí audio prostředků své dílo prezentuje, popíše a obhájí</i></p>	Tvorba hudební koláže doplňuje výuku prvního trimestru
Výroba funkčního hudebního nástroje	<p><i>student na základě svých schopností, dovedností a možností vytvoří hudební nástroj veřejně ho prezentuje a předvede jeho funkčnost</i></p>	Tvorba funkčního hudebního nástroje doplňuje učivo druhého trimestru
Zpěv a nástrojová hra	<p><i>student využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu i mluveném projevu rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje</i></p> <p><i>interpretuje umělé i nonumělé hudby na základě svých vědomostí a individuálních hudebních schopností</i></p>	

S E P T I M A

Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
-------	-------------------	----------

<p>Hudební epochy periodizace hudby obecná charakteristika období představitelé kompoziční techniky poslech</p>	<p><i>student zná a ovládá periodizaci artificiální hudby chápe rozdíly mezi jednotlivými hudebními epochami rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, společenských a kulturních kontextů zařadí hudební skladatele do slohových období čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů zařadí skladbu do slohového období analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních znaků vytváří vlastní soudy o znějící hudbě, které dokáže veřejně obhájit</i></p>	<p>Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (verbální a neverbální komunikace)</p> <p>Využití učiva dějepisu a výtvarné výchovy</p>
<p>Základy hudební harmonie stupnice interval akord septakord</p>	<p><i>student sluchem rozpozná stupnice, intervaly, akordy, septakordy písemně sestaví harmonické příklady</i></p>	
<p>Praktické činnosti zpěv hra na doprovodné i sólové hudební nástroje hudební dramatizace pohybové etudy</p>	<p><i>student dle svých schopností realizuje artificiální i nonartificiální hudbu při individuálních a společných aktivitách používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ</i></p>	

O K T Á V A

Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
-------	-------------------	----------

<p>Hudební epochy periodizace hudby obecná charakteristika období představitelé kompoziční techniky poslech sluchová analýza</p>	<p><i>student se orientuje v periodizaci artificiální hudby chápe rozdíly mezi jednotlivými hudebními epochami rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, společenských a kulturních kontextů zařadí hudební skladatele do slohových období čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů zařadí skladbu do slohového období analyzuje dílo dle vnitřní stavby, charakteristických hudebních znaků</i></p>	<p>Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého roku (strategie ovládní zátěžových situací, systematickosti úkolů a činností)</p>
<p>Hudební formy malá písňová forma velká písňová forma cyklické formy kontrapunktické formy sonátová forma drobné formy mše svita variace</p>	<p><i>student rozpoznává charakteristické hudební formy stylových období orientuje se v písemném zápisu jednodušších forem analyzuje jednotlivé formy</i></p>	
<p>Praktické činnosti zpěv hra na doprovodné i sólové hudební nástroje</p>	<p><i>student rozvíjí a rozšiřuje své nabyté schopnosti a praktické dovednosti</i></p>	
<p>Sólová skladba</p>	<p><i>maturující student si po dohodě s pedagogem nastuduje určenou skladbu k maturitní zkoušce</i></p>	

XIV.1.B – Hudební výchova